

Teoria przestrzeni Hilberta
Lista 6 (widmo, operatory normalne)

Zad 1. Niech H, K będą przestrzeniami Hilberta. Pokazać, że dla dowolnego ograniczonego operatora liniowego $A : H \rightarrow K$ zachodzi $\|A\| = \sqrt{r(A^*A)}$.

Zad 2. Obliczyć normę operatora $A : (\mathbb{C}^n, \|\cdot\|_2) \rightarrow (\mathbb{C}^m, \|\cdot\|_2)$, gdy

N	n	m	A	N	n	m	A	N	n	m	A
a)	2	2	$\begin{pmatrix} 1 & 1 \\ 1 & 1 \end{pmatrix}$	b)	2	2	$\begin{pmatrix} 1 & 1 \\ 0 & 0 \end{pmatrix}$	c)	2	2	$\begin{pmatrix} -1 & 1 \\ -1 & 0 \end{pmatrix}$
d)	2	2	$\begin{pmatrix} i & 1 \\ 1 & i \end{pmatrix}$	e)	2	3	$\begin{pmatrix} i & i & i \\ i & i & 0 \end{pmatrix}$	f)	2	3	$\begin{pmatrix} 1 & 2i & 0 \\ 0 & 0 & 3 \end{pmatrix}$
g)	3	2	$\begin{pmatrix} e^{it} & 1 \\ 1 & 0 \\ e^{it} & 1 \end{pmatrix}$	h)	3	3	$\begin{pmatrix} 1 & 2i & 0 \\ 0 & 0 & i \\ 1 & 0 & 0 \end{pmatrix}$	i)	3	3	$\begin{pmatrix} i & 1 & i \\ -i & -1 & -i \\ 2i & 2 & 2i \end{pmatrix}$

Zad 3. Pokazać, że operator $A \in L(H, K)$ jest *ograniczony z dołu*, tj. $\exists \delta > 0 \forall x \in H \quad \|Ax\| \geq \delta \|x\|$, wtedy i tylko wtedy, gdy A jest operatorem różnowartościowym z domkniętym obrazem.

Zad 4. Niech $A \in L(H)$ i $\lambda \in \mathbb{C}$. Wykazać, że operator $A - \lambda$ jest nieograniczony z dołu wtedy i tylko wtedy gdy istnieje ciąg $\{x_n\}_{n \in \mathbb{N}} \subset H$ taki, że $\|x_n\| = 1$ oraz $\lim_{n \rightarrow \infty} \|Ax_n - \lambda x_n\| = 0$.

Ciąg $\{x_n\}_{n \in \mathbb{N}}$ nazywamy *aproksymatywnym wektorem własnym*, a λ *aproksymatywną wartością własną* operatora A .

Zad 5. Niech $\Pi(A)$ oznacza zbiór aproksymatywnych wartości własnych operatora $A \in L(H)$ (*widmo aproksymatywnie punktowe*) oraz $\Gamma(A)$ zbiór tych $\lambda \in \mathbb{C}$, dla których obraz operatora $A - \lambda$ nie jest gęsty w H (*widmo kompresyjne*).

a) Pokazać, że

$$\sigma(A) = \Pi(A) \cup \Gamma(A) \quad \text{oraz} \quad \partial\sigma(A) \subset \Pi(A)$$

b) jeśli $\Pi_0(A)$ oznacza zbiór wartości własnych A (*widmo punktowe*), to

$$\Pi_0(A^*) = \Gamma(A)^* \quad \text{oraz} \quad \sigma(A^*) = \Pi(A^*) \cup \Pi(A)^*.$$

Zad 6. Dla dowolnego zwarteo $X \subset \mathbb{C}$ podać przykład operatora $A \in L(H)$, dla którego $\sigma(A) = X$.

Zad 7. Udowodnić, że operator $T \in L(H)$ jest normalny wtedy i tylko wtedy, gdy $\|Tx\| = \|T^*x\|$ dla każdego $x \in H$.

Zad 8. Pokazać, że operator normalny ma następujące własności

- a) jądro T pokrywa się z jądrem T^* ,
- b) obraz T jest gęsty w H wtedy i tylko wtedy, gdy T jest różnowartościowy,
- c) T jest odwracalny wtedy i tylko wtedy, gdy jest ograniczony z dołu,
- d) x jest wektorem własnym T odpowiadającym wartości własnej λ wtedy i tylko wtedy, gdy x jest wektorem własnym T^* odpowiadającym wartości własnej $\bar{\lambda}$,
- e) podprzestrzenie własne odpowiadające różnym wartościom własnym T są prostopadłe.

Zad 9. Wykazać, że idempotent jest operatorem normalnym wtedy i tylko wtedy, gdy jest rzutem ortogonalnym.

Zad 10. Udowodnić, że

- a) P jest rzutem ortogonalnym \iff jest operatorem normalnym oraz $\sigma(P) \subset \{0, 1\}$,
- b) U jest operatorem unitarnym \iff jest operatorem normalnym oraz $\sigma(U) \subset S^1$,
- c) A jest operatorem samosprzężonym \iff jest operatorem normalnym oraz $\sigma(A) \subset \mathbb{R}$.

Pokazać na przykładzie, że $\sigma(U)$ w podpunkcie b) może być dowolnym domkniętym podzbiorem S^1 , a $\sigma(A)$ w podpunkcie c) dowolnym zwartym podzbiorem \mathbb{R} .

Zad 11. Wyznaczyć widmo operatora A działającego w przestrzeni ℓ_2 , gdy

N	A	N	A
a)	$Ax = (x(2), x(3), \dots)$	f)	$Ax = (0, x(1), x(2), 0, 0, \dots)$
b)	$Ax = (0, x(1), x(2), x(3), \dots)$	g)	$Ax = (x(1), x(2), 0, 0, \dots)$
c)	$Ax = (\frac{x(1)}{1}, \frac{x(2)}{2}, \frac{x(3)}{3}, \dots)$	h)	$Ax = (x(1), x(2), \dots, x(n), 0, 0, \dots)$
d)	$Ax = (0, \frac{x(1)}{1}, \frac{x(2)}{2}, \dots)$	i)	$Ax = (2x(2), 3x(3), 0, 0)$
e)	$Ax = (x(1), 0, x(3), 0, x(5), \dots)$	j)	$Ax = (\lambda_1 x(1), \lambda_2 x(2), \dots), \lambda_n < M, n \in \mathbb{N}$